

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE
RĪGA TECHNICAL UNIVERSITY
FACULTY OF ENGINEERING ECONOMICS AND MANAGEMENT

51. RTU STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKĀ KONFERENCE

RTU IEVĒ Ekonomikas un uzņēmējdarbības zinātniskā konference (SCEE 2010)

Rīgā 2010. gada 15. oktobrī

KONFERENCES ZINĀJUMU TEŽU KRĀJUMS

51th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE OF RĪGA TECHNICAL UNIVERSITY

RTU FEEM Scientific Conference on Economics and Entrepreneurship (SCEE 2010)

October 15, 2010
Rīga

CONFERENCE ABSTRACTS PROCEEDINGS

RTU Izdevniecība
RTU Publishing House
Rīga 2010

51. RTU Starptautiskā zinātniskā konference. RTU IEVF Zinātniskā konference (SCEE'2010). – Konferenču materiāli. – Rīga: RTU Izdevniecība, 2010. 65 lpp.

51 International Scientific Conference of Riga Technical University. RTU FPEM Scientific Conference on Economics and Entrepreneurship (SCEE'2010). - Conference Abstracts and Programme, 2010, 15 October. – Rīga: RTU Publishing House, 2010. p.65.

The Proceedings contain collected abstracts from conference sections. All abstracts were peer reviewed. The style and language of abstracts were not edited.

© Riga Technical University, 2010
© RTU Publishing House, 2010

ISBN 978-9934-10-061-1

TABLE OF CONTENT

30	Andersons I., Gaile-Sarkane E. SOCIAL RESPONSIBLE MARKETING THEORY AND PRACTICE.....	16
11	Ādmiņiņš D., Zvančiņš J. LATVIAN REAL ESTATE MARKET INFLUENCING FACTORS AND IT'S IMPACT EVALUATION.....	16
2	Baltiņa I. PERFORMANCE EVALUATION OF STATE ADMINISTRATION AND STRUCTURAL REFORMS IN LATVIA.....	17
3	Beļeviča M. ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY AND CRIMINAL LIABILITY FOR TAX LAW VIOLATION – PROBLEMS OF SEPARATION.....	18
4	Bistrova J., Lāce N. CREATED VALUE OF FUNDAMENTAL ANALYSIS DURING PRE AND POST CRISIS PERIOD ON THE BALTIC EQUITY MARKET.....	18
1	Blumberga S. EFFICIENCY OF ACQUIREMENT OF EUROPEAN UNION FUNDS IN LATVIA	19
1	Bogužs J., Ādamsone L. THE POTENTIAL OF VOLUNTEER WORK AVAILABLE FOR NONGOVERNMENTAL ASSOCIATIONS AND FOUNDATIONS IN LATVIA .	20
1	Boļēvičs V., Volkova T. APPROPRIATE PORT MANAGEMENT AND ITS' PROVISION IN LATVIA .	21
	Burneisters A., Solovjovs D. SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AND MARKETING RELATIONSHIP.....	21
	Burneisters A., Solovjovs D. SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AND OUTSOURCING RELATIONSHIP.....	22
	Černoškāna M. PERSONAL INCOME TAX IMPLEMENTATION PROBLEMS IN FINANCIAL INSTRUMENT TRANSACTIONS.....	23
	Deniņa A. STATE SIGNIFICANCE IN ELECTRICITY PRODUCTION FROM RENEWABLE ENERGY RESOURCES DEVELOPMENT ENCOURAGEMENT.....	23

Čerņošiņa M. IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKĻA PIEMĒROŠANAS PROBLĒMAS DARĪJUMOS AR FINANŠU INSTRUMENTIEM

Pēdējo gadu laikā ieguldītāji - fiziskās personas - arvien aktīvāk veic darījumus pasaulē finansu tirgos un tiem tiek piedāvāts arvien plašāks finanšu pakalpojumu klāsts un arvien sarežģītāki finanšu instrumentu veidi. Mīnētā tendence, kad ieguldītāji - fiziskās personas - aktīvi iesaistās finanšu instrumentu darījumos vai nodod savus brīvos līdzekļus pārvaldīšanā finanšu starpniekiem, ir novērojama arī Latvijā. Šādu ieguldījumu rezultātā fiziskās personas gust ienākumu, kas likumā noteiktajos gadījumos applicas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Tomēr šis vienkārtšais princips nedarbos, ja nodokļa piemērošanas tiesiskais regulējums nav pietiekami attīstīts un neņem vērā finanšu tirgus darījumu sarežģīto struktūru, darījumu ekonomisko būtību, finanšu tirgus funkcionēšanas principus, kā arī finanšu tirgus un finanšu tirgus produktu ātru attīstību. Neatstirtā tiesiskā regulējuma rezultāts ir nenoteiktība ienākuma nodokļa normu piemērošanas jautājumos, kas skar ieguldītāju, finanšu starpnieku un finanšu instrumentu emitentu intereses.

Visā pasaulē finanšu instrumentus atzīst par problemātisku sfēru nodokļu piemērošanai. Pētījuma mērķis ir parādīt atsevišķas iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanas problēmas, ja ienākums ir gūts no finanšu instrumentu darījumiem. Pētījumā vairāki finanšu instrumentu veidi ir analizēti iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanas kontekstā un ir norādīts uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa tiesiskā regulējuma nepilnībām Latvijā. Ir aplūkotas obligācijas, tajā skaitā diskontētās obligācijas, un daži atvasināto finanšu instrumentu veidi. Analizējot Latvijas tiesību normas nodokļu jomā, jāsecina, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa tiesiskais regulējums ir pietērois vienkāšu finanšu instrumentu un vienkāšu darījumu veidu aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, tomēr noteikumi sarežģīto finanšu instrumentu, tajā skaitā atvasināto finanšu instrumentu, aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli faktiski neeksistē. Esošais tiesiskais regulējums sarežģītiem finanšu darījumu veidiem nav piemērots. Speciālā tiesiskā regulējuma trūkums padara neskaidru tiesību normu piemērošanu gan ienākuma nodokļa maksātājiem un personām, kurām ir pienākums ieturēt nodokli (ienākuma izmaksātājiem un finanšu starpniekiem), gan arī pašai nodokļu administrācijai.

Denija A. STATE SIGNIFICANCE IN ELECTRICITY PRODUCTION FROM RENEWABLE ENERGY RESOURCES DEVELOPMENT ENCOURAGEMENT

Denija A. VALSTS NOZĪME NO ATJAUNOJAMAJIEM ENERĢORESURSĪEM RAŽOTAS ELEKTROENERĢIJAS ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANĀ

No atjaunojamiem enerģoresursiem ražotas elektroenerģijas attīstības sekmēšana ir būtiska tautsaimniecības izaugsmei, jo tā rāda ne tikai ekonomiskus, bet arī sociālus, tehnoloģiskus un ar vidi saistītus ieguvumus. Šādas elektroenerģijas ražošanas attīstības veicināšanai un attīcīgu atbalsta pasākumu izstrādes nepieciešamības identifiēšanai ir jābūt valsts ekonomikas/enerģētikas/attīstības politikas mērķiem. Tad saskaņā ar politikas nostādēm valstij ar likumdošanas normām ir jārada atbilstošs atbalsta ietvars, ietverot finansāla atbalsta instrumentus, lai sekmētu šādas nozares uzņēmējdarbības attīstību. Tam galvenokārt par

iemeslu ir kapitālietilpīgās investīcijas atjaunojamos energoresursus izmantojošajās tehnoloģijās. Turklāt investīcijas šāda veida projektos vēl nav konkurētspējīgas ar fosilos energoresursus izmantojošajām tehnoloģijām. Atbalsta instrumenta radīšanā ir būtiski domāt par tā ekonomisko efektivitāti; veikt nacionālo īpašību izvērtēšanu un izvēlēties atbilstīgu tehnoloģijas, kurās izmanto lokāli pieejamus atjaunojamus energoresursus. Vienlīdz būtiska atbalsta ieviešana izstrādē ir arī starptautiskā pieredze un tās pārnesē. Praksē eksistē dažādi atbalsta mehānismi, un nereti valsts izvēlas to kombināciju par savu nacionālo atbalsta ieviešanu. Tomēr Eiropas Savienībā vispopulārākie pamata atbalsta instrumenti ir *feed-in* tarītu un kvotu jeb zaļo sertifikātu sistēmas, lai gan katram no minētajiem ir savas priekšrocības un trūkumi. Tas, cik lielā mērā atbalsta ieviešana būs spējīga sekmēt uzņēmējdarbību tādas elektroenerģijas ražošanā, kur izmantoti atjaunojamie energoresursi, un cik efektīvi tas to veiks, nosaka izveidotais atbalsta instruments. Atbalsta instrumentam ir jārada tādi ekonomiskie apstākļi, kas, no vienas puses, nodrošina pietiekami stimulējošu investīciju atmaksu atjaunojamo energoresursu izmantojošu elektrostaciju būvniecības projekta īstenošanai, bet, no otras puses, jānodrošina, lai elektroenerģijas patērētājs nesamērīgi nepārmaksātu par zaļo elektroenerģiju. Lai sasniegtu minētos mērķus, atbalsta ieviešana regulāri jāpārskata un jāvērtē tā ekonomiskā efektivitāte.

Didenko V., Magidenko A. NATURAL GAS TARIFF FORMATION MAIN PRINCIPLES IN LATVIA AND ITS IMPACT FACTORS

Didenko V., Magidenko A. DABASGĀZES TARIFU VEIDOŠANAS PAMATPRINCĪPI LATVIJĀ UN TO IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Dabāsgāzes piegādi Latvijas Republikas teritorijā nodrošina AS "Latvijas Gāze". Šobrīd tā ir vienīgā kompānija, kam Latvijā ir ekskluzīvās tiesības uz tādiem darbības veidiem kā dabāsgāzes transportēšana, uzglabāšana, sadale un realizācija lietotājiem. Visu šo darbības virzīnu kopums veido sarežģītu dabāsgāzes apgādes sistēmu, sākot no tranzīta pārvades gāzesvadiem, pa kuriem dabāsgāzi transportē no gāzes ražotāja (piegādātāja) pāri valsts robežai uz dabāsgāzes krātuvi, pēc tam, izmantojot reģionālo pārvades sistēmu un sadales tīklus, gāze nonāk līdz gala lietotājiem. Dabāsgāze, nonākot šo garo ceļu no gāzes ražotāja līdz lietotājiem, palielina savu vērtību. Dabāsgāzes pievienoto vērtību nosaka sniegto pakalpojumu tarifi.

Latvijā dabāsgāzes tirdzniecības gala tarifs veido vairākus komponentus. Mairīgā komponente ir piegādātāja gāzes iepirkuma cena. Saskaņā ar dabāsgāzes piegādes līguma nosacījumiem Latvijas Republikai gāzes iepirkuma cenu nosaka ik mēnesi, un tā ir piesaistīta mazuta un garzoļa cenu kotācijām pasaules preču biržās. Valūtas kursa EUR/USD svārstības arī būtiski ietekmē dabāsgāzes iepirkuma izmaksas. Iepirkuma cena gāzei tiek aprēķināta ASV dolāros, bet maksājumi ar piegādātāju par piegādāto gāzi tiek veikti eiro valūtā.

Fiksētā komponentē dabāsgāzes tirdzniecības gala tarifā ir AS "Latvijas Gāze" sniegto pakalpojumu vērtība. Pakalpojumu cenas regulē valsts iestāde - Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK). AS "Latvijas Gāze" pārvades, uzglabāšanas, transportēšanas un tirdzniecības regulējamo pakalpojumu tarifi veidošanā pamatojas uz kapitālietilpīgumu atmaksāšanas principa, tā ir ieguldītā kapitāla atdeves līmeņa aprēķināšanas metode (*RAB - regulator asset base* - regulējamo aktīvu bāze). Šī metode tika plaši izmantota uzņēmumos, kas nodarbojas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Šī metode nodrošina uzņēmuma akcionāriem garantēto peļņu uz ieguldīto kapitālu.